

ПРОЛОГ

*Якщо ви не читали чи призабули сюжет
попередньої книги*

«Мій родовід».

*Твір учениці школи при церкві Успіння Пресвятої
Богородиці,*

с. Семигори, Марічки Кайдашенко.

Пані вчителька попросила мене написати твір про мою родину. Не знаю, чи знайдеться бодай одна людина на всі Семигори, яка б не чула цієї історії. Але хто я така, щоби сперечатися з пані вчителькою?

Отже, родина Кайдашів несе в собі кров двох народів, українського й африканського.

Мене звати Марічка, мені одинадцять років, я старша донька старійшини села Карпа Кайдашенка. Моя мати — Оксана Кайдашенко. Ще у мене є брат і сестра, двійнята. І ще один молодший брат, який завжди любить лізти не у свої справи. То й таке.

Народилися ми всі вже після завершення чорної кризи, коли мертві не вмирили, а тинялися собі скрізь, нападаючи на беззахисних та необачних. У ті роки вся родина Кайдашів займалася пошуком самоцвітів у лісі й виготовленням тлін-порошку, що допомагав приборкати повсталих мерців. Яюсь так.

У тата ще є брат Лаврін, мій дядько. Але я його знаю тільки по вовчій подобі. Ще до мого народження він заручився з тігонькою Мелашкою, яка була звіро-людиною і вмiла перетворюватися на лисицю. Яюсь

8 дядька Лавріна вкусив за палець перевертень, то тато відрубав йому того пальця. Але все одно дядько врешті-решт перетворився на вовка й так і залишився. То іноді вовк і лисиця до нас у гості забігають. Але не часто, бо селяни їх лякаються.

До того, як зустритись із мамою, тато був одружений з Мотрею із поважної родини Довбишів. Але жили вони недовго. Зла відьма вбила першу дружину тата просто в церкві. Мені подробиць не розповідають, але кажуть, що Мотря була вагітна. Що за потвора здатна вбити вагітну жінку?

Кажуть, то все через помсту. Бо мій дідусь, Омелько Кайдаш, коли був молодим, то служив в охороні царя. І, як кажуть на уроці історії, дідусь його й убив. Обірвав імператорський рід і вплинув на те, щоби кривава імперія зникла. Дідусь був справжнім героєм. Але через свій учинок нажив собі чимало ворогів, які увесь час намагалися звести його з розуму і зрештою таки підштовхнули діда до самогубства. Дідусь Омелько втопився у річці Росі ще до мого народження. Кажуть, що після смерті він став темним приви́дом, який усе ще блукає Семигорами. Не знаю, вірити в це чи ні.

Коли дідусь служив при цареві, під час Кримської війни він зустрівся з африканською рабинею, яка припливла з англійським генералом. Дідусь закохався в ту іноземну жінку. Врятував її і привіз додому. Кажуть, що бабуся Маруся була страшною африканською відьмою, яка багато років наводила страх на Семигори.

Повсталий цар таки прийшов по них і привів із собою ціле військо мерців. Кажуть, що безстрашна бабуся верхи на ведмеді дала бій армії мерців і самому повсталому імператорові. Цар відрубав бабусі руку, але бій програв. Бабуся тоді теж зникла, і ніхто її

відтоді не бачив, живою чи мертвою. Але мерці пере- стали турбувати живих.

9

Кажуть, що хоч у мене й татові очі, але кольором шкіри і станом я схожа на бабусю, коли та була ще мо- лода й струнка. Не знаю, чи це благословення, чи про- кляття. Але як би я хотіла почути історію кохання ді- дуся і бабусі, з усіма подробицями.

РОЗДІЛ 1

Про те, як Омелько Марусю зустрів

1850 рік.

2-й рік Кримської війни з Османською імперією.

Севастополь.

Вікна покоїв імператорського палацу виходили на берег моря. Несамовиті хвилі щосили розбивались об гостре каміння, немов ті самогубці. Повний місяць набув зловісного червоного кольору. Його відображення проблискувало у воді, як у кривавій купелі, де було принесено незліченні жертви.

Імператор оціпеніло спостерігав, як османські кораблі невблаганно знищують його, здавалося б, непереможний флот.

Олександр ходив по кімнаті та нервово смикав густі вуса.

Омелько Кайдаш сидів на інкрустованому золотом стільці й мовчки спостерігав за тим, як цар марно намагався опанувати себе. Омелько був особистим охоронцем московського імператора. Йому недавно виповнилося 28 років, і він ненавидів свою роботу.

Важко повірити, що ще кілька місяців тому їхнє військо вело запеклий бій у самій Туреччині, а вже сьогодні османці відтиснули їх аж до Криму.

Турки уже висадилися на берег і тепер перемелювали царську піхоту. Герць тривав і на суші, й у морі: кров та вогонь, крики болю та постріли гармат. І в цій бісівській різні Омелько не мав фаворитів. Він подумки

бажав, аби обидві імперії зжерли одна одну, навіть якщо б самому Омелькові довелося загинути.

Єдине, про що він не шкодував, була зустріч із нею. В короткій паузі у битві під Стамбулом, коли парламентарі ще намагалися дипломатичними шляхами досягти бодай якогось крихкого компромісу, Омелько супроводжував московських послів. Перемовини вели у великому спекотному наметі. Одним із представників переговорної групи османців був генерал Британської імперії. Його особисту помічницю та перекладачку звали Марфа, згодом Омелько дізнався, що то було не справжнє її ім'я і що батьки називали її Фунанья. Африканська жриця, висока і струнка, немовби грецька богиня, витесана зі шматка чорного, як ніч, мармуру.

Вона була рабинею та беззаперечно служила своєму панові. Але очі її палали нескореною волею та гордістю. Неначе це вона була головною в тому наметі, немовби всі присутні зібралися тут, аби вклонитись їй та принести жертовні дари. І, о Боже, Омелько був готовий уклонитись. Якби вона того моменту наказала йому вбити всіх присутніх, то він би підкорився, не вагаючись. Та ще й власне серце вирізав би з грудей і поклав біля її ніг.

Їхні погляди зустрілись, і він ледь не зомлів, зрозумівши, що вона усміхається йому. За весь час перемовин Омелько не зводив з неї погляду, хоча мав би пильнувати за безпекою своїх послів. Та, хвала небесам, того дня ніяких неприємностей не сталося.

Увечері він таємно пробрався до намету британського генерала. Якби Омелька хтось би помітив, то неминуча війна почалася б набагато раніше.

Вона чекала його. Темна, як укрита ковдрою ночі тинь. Її уважні очі зацікавлено вивчали Кайдаша. Він

12 наблизився й відчув, як гостре лезо ножа уперлося в груди. Рука її була сильною, й Омелько не сумнівався, що за бажання без зусиль увігнала б у його тіло лезо по саму рукоять. Але вона цього не зробила, а навпаки — ще більше наблизилася до нього.

Її неземне обличчя з гострими вилицями, пухкі губи, коротка зачіска — все дивувало його. Він не знав жодної мови, якою зміг би передати свої почуття. Але, дивлячись у її бездонні очі, відчував, що вона здатна читати всі його думки, навіть найпотаємніші та хтиві, ті, про які не сповідаєшся священнику.

Він обережно торкнувся долонею її обличчя, провів пальцями по візерунку татуювань на щоках. Дівчина опустила ножа й заплющила очі. Вона ніколи не знала ні таємниць ніжності, ні пристрасті любові. Їхні гарячі губи злились у пристрасному поцілункові. Язик та губи Омелька обпекло вогнем, неначе вугіллям, яким колись янгол обпек губи пророка Єремії. Омелько не був святим чи пророком, але він, без сумніву, віддав би життя і душу заради свого янгола...

Омелько провів пальцями по пересохлих губах. Майже два роки минуло відтоді. На його обличчі додалося кілька нових шрамів, але він усе ще відчував опік від того палкого поцілунку. Дивився з вікна палацу на флот ворога, який наближався. І готовий був присягнутися, що у світлі місячної ночі зміг розгледіти корабель із прапорами Османської та Британської імперій. Його кохана наближалася, так само неминуче, як і його смерть.

Панічний настрій імператора передався й Омельку. Він відчував, як цар картає себе за те, що раніше не покинув півострова, сподіваючись, що його військо вистоїть.

Кадет із військового корпусу приніс каву на срібній таці, але цар відмахнувся від нього, навіть не здіймаючи очей. Кайдаш знав дещо про молодика, за що того могли б одразу відвести на плаху, дізнайся б іще хтось його секрет — кадет був таємним нігілістом¹. Але Омелько не поспішав його відсторонювати від справ, усе сподівався, що той зрештою наважиться і, може, якусь отруту в напій цареві підмішає. Та й сам Олександр наче навмисно оточував себе нетиповими особистостями. Ніби відчував наближення кінця.

До покоїв зайшов чернець у темній рясі. Довге жирне волосся, недобрі примружені очі, чорні, як у щура. Він кістлявими пальцями гладив довгу чорну, до самих грудей, бороду.

— Григорію, скажи, що ти приніс мені добрі новини! — благально звернувся цар до гостя.

— На жаль, мій володарю, втішних новин не маю, — відповів той. — Ворог відрізав шляхи відступу через перешийок. Турецькі війська помітили біля Джанкоя.

— А якщо спробувати прорватися з невеликим загonom? — із надією перепитав цар.

— Занадто ризиковано, — відповів чернець.

— То що? Хочеш сказати мені, що шансу на порятунок нема?

Той не відповів. Чернець підійшов до царя, наче проплив над підлогою, як примара, і поклав долоню на чоло імператора. Цар заплющив очі й розслабився. За подібною картиною Омелько спостерігав доволі часто. Григорій хоч і здавався та поводився, мов людина

---

¹ НИГІЛІЗМ (від лат. *nihil* – ніщо) – це форма організованого мислення, що характеризується відсутністю віри у щось. Філософський напрям, який передбачає повну відсутність справжніх цінностей та справжніх цілей.

Із історії: 14 квітня 1879 року нігіліст Олександр Соловійов п'ять разів вистрілив у імператора Олександра II, але промахнувся. Нігіліста стратили 9 червня 1879-го. За підвищенням невдалого вбивці спостерігало кілька десятків тисяч людей, а соратники народника після цього страшного діяння присягнули знищити царя.

Божа, але був, без сумніву, ще й вправним знахарем, та, можливо, навіть чорнокнижником.

Молодий Кайдаш не без задоволення насолоджувався думкою, що кривава імперія ось-ось може втратити Крим, на володіння яким не мала жодного права. Омелько ненавидів Олександра, цього пихатого ново-явленого царька зі смішними вусами й бакенбардами. Він ненавидів усе, що було пов'язане з імперією, яка вже стільки років цькувала його народ.

Омелько зневажав усе московське, а особливо мову. Тому навідріз відмовлявся спілкуватися з царем чистою російською, вдаючи зі себе нездатного до навчання «високої грамоти», через що його не раз били батою. Ненависть Кайдаша до усього російського можна було порівняти хіба що з ненавистю імператора до усього українського. Той, хоч і скасував кріпацтво, все одно не міг пробачити українцям їхній гордий характер та любов до свого коріння.

Імператор, мабуть, здогадувався про неприязнь Омелька, але також твердо знав, що той є бездоганим солдатом, який ніколи б не порушив свої обітницю та присягу. Людина честі, вірна своїй справі.

Олександр скрутився від спазмів, утримуючи нудоту. Омельку на мить здалося, що з рота імператора полізла змія чи щупальце якоїсь морської істоти. Але то був усього-на-всього оптичний обман. Йому останнім часом ввижалося багато всього незрозумілого.

— Симбіоз не вдався. Більше не можу стримувати його всередині. Воно лізе назовні. Забери його з мого тіла. Ти обіцяв, що все вдасться. Я погодився на умови, аби отримати обіцяне військо.

— З'єднання майже відбулося. Просто необхідно більше часу.

— У нас нема часу! — імператор ударив кулаком об стіну і знову скорчився від болю. — Не стій, зроби хоч щось! Ти ж бачиш, як я страждаю.

Чернець дістав ножа, але Омелько навіть не здригнувся. Він уже бачив цей огидний обряд безліч разів і знав, що царю ніщо не загрожує.

Григорій розрізав своє зап'ястя. Цівка чорної крові полилася на підлогу. Цар притиснув руку ченця до губ і жадібно почав пити, фарбуючи наїжачені вуса в багрянний колір. Сили ченця частково передались імператору, і той миттєво відчув приплив бадьорості та впевненості. Плечі Олександра II випрямилися, погляд більше не був зацькованим та збентеженим.

— Пропоную вибиратися звідси морем. Ворог на таке не очікує. Мій корабель укритий складним закляттям і буде фактично невидимим для сторонніх очей. Ми попливемо вздовж півострова до Анапи. Там на нас чекатимуть мої... вибачте, ваші вірні слуги.

Чернець теж не дуже володів російською, а розмовляв своєрідним сибірським діалектом. Але цар, здавалося, вже давно звик, що його підлеглі не всі люди освічені та схильні до грамоти. Зрештою, їх цінували за інші, важливіші таланти.

— Звучить доволі ризиковано...

— Мій царю, чи знаєте ви, як довго я служу престолу? — поцікавився чернець.

— Не менше ніж два століття, — відповів той. — Але це тільки ті роки, що відомі моїй родині. Хто знає, може, тобі взагалі тисячі років. Тебе пам'ятаю, ще коли я в сорочці з голим задом бігав, а ти і по цей день анітрохи не постарів.

— Багато років я вірно служив короні та царській родині. І жодного разу не дав вам приводу сумніватись

у моїй відданості. Й зараз я теж прошу вас мені довіритися.

— Але як ми прорвемося до човна? Хіба ворожа армія нас не помітить?

— У мене є план, як її можна відволікти.

— Ще один геніальний план? Один уже сидить в моєму череві й жере мої нутрощі!

— Цей план я підготував на крайній випадок. Він потребує, щоб я закликав темні сили. Такі, до яких навіть я ще ніколи не звертався. Якщо... Коли все вдасться, то ворожа армія буде настільки спантелічена, що у них не буде можливості, аби перейматися ще й нами.

— Відчуваю у твоєму голосі страх. Це вперше бачу невпевненість у твоїх очах. Про які саме сили ти говориш? І чи вистачить твоїх умінь, аби їх контролювати?

— Усе вдасться. Але процес буде дещо неприємним. Потрібна невинна жертва. Проте діяти треба негайно. Якщо мій цар дає згоду...

— Роби, що потрібно, — нетерпляче відрізав Олександр.

Григорій відчинив двері й покликав молоду служницю. Дівчина зайшла до покоїв, не здимаючи очей, уклонилася царю. Вона була зодягнена у традиційне татарське вбрання, така гарна та невинна.

— Підійди сюди, дитя, — чернець поманив дівчину до себе.

Та сором'язливо, на негнучких ногах, наблизилася до високого чоловіка в чорній рясі. Григорій лагідно обійняв дівчину, наче рідну доньку, яку не бачив кілька років, але ось нарешті зустрів.

— Ти вся тремтиш, маленька. Не бійся. Все гаразд. Тобі просто треба послужити своєму царю. Ти ж хочеш допомогти імператорові врятуватися? Чи готова ти на все заради свого царя?

ЗМІСТ

Пролог	7
Розділ 1. Про те, як Омелько Марусю зустрів	10
Розділ 2. Усе буде Семигори	31
Розділ 3. Возз'єднання	45
Розділ 4. Іноземний гість	60
Розділ 5. Сестричник	80
Розділ 6. В дорогу!	102
Розділ 7. Ліс, гори і паровий автомобіль	121
Розділ 8. Вампіровбивці	141
Розділ 9. П'єса з безумством	162
Розділ 10. Останні обійми	181
Епілог	198
<i>Післямова автора</i>	201
<i>Про автора</i>	206